

FORUM MENTUM

NR. 6 | NOVEMBER 2025

VI ER DE HØJTBEGAVERDE

side 4

INTELLIGENSEN
STIGER FOR HVER
GENERATION

side 14

UNG
UNDER 18
I MENSA

side 11

INTELLIGENSEN STIGER FOR HVER GENERATION

Af Lars Nørtoft Reiter
Medlemsnummer 2025174

Intelligens måles ved at sammenholde antal korrekte svar i en intelligens-test med antal korrekte svar blandt en repræsentativ, nutidig stikprøve. Sorterer du derefter alle testdeltagere fra mindst til størst alt efter hvor mange korrekte svar, de har, og kigger på det laveste antal korrekte svar blandt de øverste 2 procent, så har du adgangskravet til Mensa.

Bemærk, at jeg skrev *en repræsentativ, nutidig stikprøve*. Hvad sker der, hvis man i stedet måler sin score op mod en repræsentativ stikprøve af folk for 10 år siden? Det, man finder er, at antal korrekte svar, der kræves for at få adgang til Mensa, vil være lavere end i dag. Faktisk vil din intelligens-kvotient (gennemsnitligt) være cirka tre point højere hvis du tog testen dengang. Tog du i stedet og holdt din score op mod folk for 20 år siden, er stigningen gennemsnitligt på cirka seks point. Sammenligner du med folk for 30 år siden, er det cirka ni point og så fremdeles. Dette kaldes Flynn-effekten. Effekten er opkaldt efter filosofen og intelligensforskeren James Flynn, som i 1984

dokumenterede en stigning i IQ-testresultater blandt amerikanere – og senere også på tværs af landegrænser. Der skulle dog gå 10 år før fænomenet blev kendt som “Flynn-effekten”, hvilket skete i forbindelse med udgivelsen af *The Bell Curve: Intelligence and Class Structure in American Life* (1994), bog skrevet af psykologen Richard Herrnstein og sociologen Charles Murray. I dag er Flynn-effekten bredt anerkendt [1, 2].

Der er studier, der peger på, at effekten er miljøbestemt, og at det er den flydende (modsat krystalliserede) intelligens, der øges [3]. Konkrete forklaringer er bedre sundhed og ernæring, samt et kulturelt skifte mod mere abstrakt tænkning. Der er studier, der antyder, at effekten er mest udtalt i de nedre percentiler (gruppen af “mindre” intelligente) [4], i overensstemmelse med at de oplever den største relative fremgang i sundhed. Under denne antagelse, er en konsekvens, at de rå scores i intelligens-tests rykkes mere mod en venstre-skæv fordeling (situation C i figuren ovenfor), hvor afstanden - målt på antal korrekte svar i en

intelligenstest - fra de højt begavede (top 1-2 procent) og til de øvrige bliver gradvist mindre og mindre. Det hører dog med til historien, at Flynn-effekten stadig ikke er fuldt forstået. Det er sågar blevet sandsynliggjort, at effekten kan være negativ (altså at folk scorer lavere i IQ tests i dag) [5].

Hvis vi alligevel antager en positiv Flynn-effekt, som er stærkest i de nedre og midterste percentiler, vil man som mensaner måske skulle vænne sig til, at en relativt større andel af befolkningen vil ligne "os" mere, målt på deres kognitive evner (ihvertfald dem beskrevet ved IQ-kvotienten). Så selvom en person i top 2 procent og en person i top 90 procent intuitivt må være forskellige, kan det teoretisk set ende et sted hvor den reelle forskel er ret beskeden. Under et sådant scenarie kan man stille spørgsmålet, om den nuværende inddeling i begavelser overhovedet er meningsfuld, eller skal man i stedet arbejde med to overordnede klasser: De begavede og de mindre begavede?

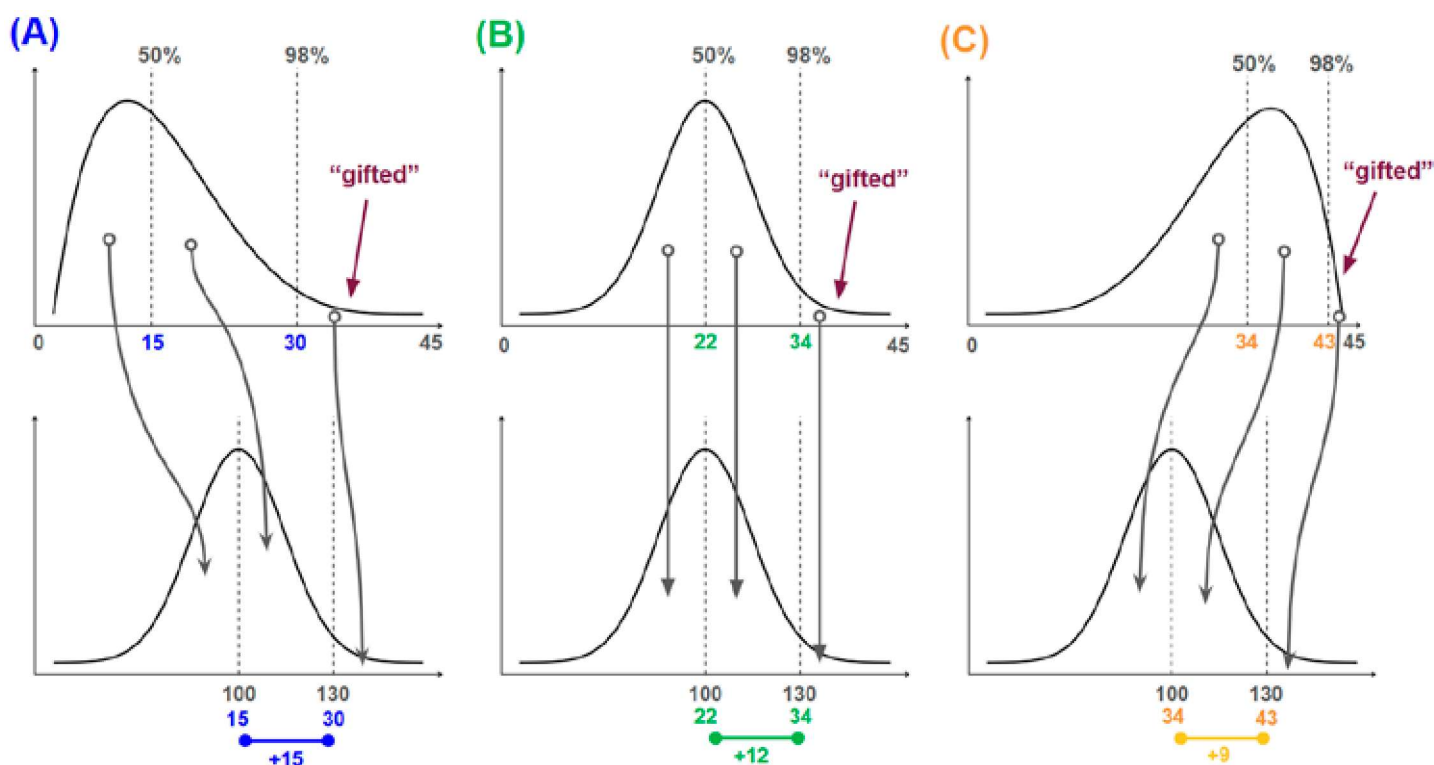
[1] Trahan, Lisa H., et al. "The Flynn effect: a meta-analysis." *Psychological bulletin* 140.5 (2014): 1332.

[2] Williams, Robert L. "Overview of the Flynn effect." *Intelligence* 41.6 (2013): 753-764.

[3] Pietschnig, Jakob, and Martin Voracek. "One century of global IQ gains: A formal meta-analysis of the Flynn effect (1909–2013)." *Perspectives on Psychological Science* 10.3 (2015): 282-306.

[4] Oberleiter, Sandra, et al. "Inconsistent Flynn effect patterns may be due to a decreasing positive manifold: Cohort-based measurement-invariant IQ test score changes from 2005 to 2024." *Intelligence* 107 (2024): 101867.

[5] Dutton, Edward, Dimitri van der Linden, and Richard Lynn. "The Negative Flynn Effect: A systematic literature review." *Intelligence* 59 (2016): 163-169.

Øverste række viser fiktive fordelinger over antal rigtige svar i en intelligenstest med 45 spørgsmål; nederste række viser samme data på en standardiseret IQ-skala. Tre fordelinger, A, B og C, er sammenholdt og antal korrekte svar fra en typisk (median) person og en Mensa-person (top 2%) er angivet.

Illustration: Lars Nørtoft Reiter.